

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **M. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 17. 6. 2014, č. j. MV-52496-4/VS-2014, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2014, č. j. 6 Ad 19/2014 – 43,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2014, č. j. 6 Ad 19/2014 – 43, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ministr vnitra rozhodnutím ze dne 17. 6. 2014, č. j. MV-52496-4/VS-2014 podle § 152 odst. 5 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), zamítl rozklad původního žalobce A. V. proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru sociálního zabezpečení ze dne 12. 2. 2014, č. j. OSZ-73269-5/M-Mř-2014, kterým byl původnímu žalobci přiznán jednorázový příspěvek podle § 1 odst. 2 a 3 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, ve znění nařízení vlády č. 51/2013 Sb. (dále jen „nařízení vlády č. 135/2009 Sb.“), ve výši 1800 Kč.

Původní žalobce A. V. napadl uvedené rozhodnutí žalovaného žalobou podanou dne 15. 7. 2014 u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Městský soud výše uvedeným rozsudkem ze dne 29. 9. 2014 rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dovedil, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, protože v němž žalovaný nespecifikuje podklady Ministerstva obrany, z nichž má

vyplývat, že v průběhu služby u technických praporů bylo umožňováno čerpání dovolené, resp. bylo snadnější než u pomocných technických praporů. Současně ovšem městský soud dovodil, že tento dílčí důvod nepřezkoumatelnosti nebrání přezkumu rozhodnutí žalovaného z hlediska uplatněných žalobních bodů. Uvedl, že mezi účastníky není sporná otázka poskytnutí jednorázového příspěvku jako náhrady mzdy za dovolenou vztahující se k době, kdy byl původní žalobce zařazen v pomocných technických praporech. Spornou zůstala otázka aplikovatelnosti nařízení vlády č. 135/2009 Sb. v souvislosti se zařazením původního žalobce do technických praporů v období od 1. 5. 1954 do 29. 11. 1954. Městský soud s odkazem na zákon č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, pokládal za zásadní, že perzekuce v technických praporech je postavena na roveň perzekuci v pomocných technických praporech. Nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ovšem v § 1 odst. 2 nárok na poskytnutí jednorázového příspěvku jako náhrady mzdy za dovolenou spojuje se zařazením „do silničních praporů ženijního vojska, pomocných technických praporů a vojenských báňských oddílů (dále jen „vojenský tábor nucených prací“)“. Technické prapory v tomto ustanovení zmíněny nejsou. Městský soud vzal dále v úvahu, že nařízení vlády se podle čl. 78 Ústavy vydává k provedení zákona, přičemž v projednávané věci jde o provedení zákona, který nečiní rozdíl mezi perzekucí v technických praporech a perzekucí v pomocných technických praporech. Městský soud dovodil, že jestliže nejsou v § 1 odst. 2 nařízení vlády č. 135/2009 Sb. zmíněni občané zařazení do technických praporů, jde o mezeru v zákoně, kterou je třeba odstranit interpretací citovaného ustanovení, jež je v souladu s uvedeným zákonem, který nerozlišuje mezi perzekucí v pomocných technických praporech a technických praporech. V této souvislosti městský soud odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2007, č. j. 3 Ads 50/2006 – 29, a ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Ads 49/2007 – 71, a dospěl k závěru, že postup žalovaného byl nezákonný. Dále městský soud uvedl, že rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl původnímu žalobci ve výrokové části přiznán příspěvek za období zařazení v pomocných technických praporech, ale o zbytku jeho žádosti (za období zařazení v technických praporech) nebylo ve výrokové části rozhodnuto; původním žalobcem uplatněný nárok byl ve zbytku vypořádan jen v odůvodnění rozhodnutí. Rozhodnutí však mělo obsahovat dva výroky, a to výrok o částečném vyhovění žádosti a výrok o jejím částečném zamítnutí. Městský soud uvedl, že k tomuto pochybení nepřihlížel, neboť nebylo v žalobě namítáno.

Proti rozsudku městského soudu ze dne 29. 9. 2014 podal žalovaný včasnou kasační stížnost, ve které namítl, že původní žalobce před vydáním rozsudku městského soudu zemřel a městský soud proto měl řízení podle § 48 odst. 2 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přerušit.

Dále žalovaný uvedl, že vdova po původním žalobci M. V. jako osoba oprávněná podle § 3 nařízení vlády č. 135/2009 Sb., zažádala po smrti svého manžela (původního žalobce) u Ministerstva vnitra o poskytnutí jednorázového příspěvku a její nárok byl uspokojen rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 18. 11. 2014, č. j. OSZ-73269-16/M-PŽ-2014.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti, přičemž zjistil, že řízení před městským soudem bylo zmatečné, neboť chyběly podmínky

pokračování

řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], k čemuž byl povinen přihlédnout i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

Podmínkami řízení se rozumí podmínky, za nichž soud může rozhodnout ve věci samé (§ 103 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.). Nedostatek některé podmínky nebo její zánik v průběhu řízení má procesní následky odvislé od toho, zda jde o nedostatek podmínky odstranitelný či neodstranitelný. Vždy však nedostatek některé z podmínek řízení způsobuje, že soud nemůže vydat meritorní rozhodnutí, dokud nebude daný nedostatek odstraněn. Podmínkami řízení jsou takové podmínky, bez jejichž existence nemůže dojít k rozhodnutí ve věci samé. Teorie procesního práva, a ve shodě s ní soudní praxe, řadí mezi podmínky řízení mimo jiné způsobilost být účastníkem řízení. Postup soudu v případě, že účastník během řízení ztratí způsobilost být účastníkem řízení (u fyzické osoby smrtí, popřípadě prohlášením za mrtvou), je upraven v § 107 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Ztratí-li účastník řízení po zahájení řízení způsobilost být účastníkem řízení a je-li možné s ohledem na povahu věci pokračovat v řízení, soud usnesením rozhodne, s kým bude v řízení pokračováno (§ 107 odst. 1 o. s. ř.); v řízení lze pokračovat až po právní moci usnesení. Procesním nástupcem fyzické osoby, která zemřela (byla prohlášena za mrtvou), jsou zpravidla její dědici, resp. ti z nich, kteří podle výsledku dědického řízení převzali právo nebo povinnost, o něž v řízení jde (§ 107 odst. 2 o. s. ř., přičemž v daném případě platí také speciální právní úprava dle § 3 nařízení vlády č. 135/2009 Sb.). Lze obecně uvést, že pokud soud pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, aniž by přihlédl k tomu, že žalobce ztratil způsobilost být účastníkem řízení, jestliže pokračoval v řízení, aniž by bylo pravomocně rozhodnuto, s kým bude v řízení pokračováno, a v dalších obdobných případech, které měly za následek stav, že soud nepokračoval v řízení jen s tím, kdo byl pravomocně určen jako procesní nástupce žalobce, který ztratil způsobilost být účastníkem řízení, je řízení před soudem zmatečné, neboť chyběly podmínky řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.]. Jedná se o takovou vadu, která je sama o sobě důvodem ke zrušení kasační stížnosti napadeného rozsudku Nejvyšším správním soudem. Rozhodující je přitom objektivní stav. V projednávané věci není proto ani významné, že městský soud při svém rozhodování zřejmě nevěděl o tom, že původní žalobce v průběhu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ztratil způsobilost být účastníkem řízení.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že původní žalobce A. V. zemřel dne X, městský soud ovšem o jeho smrti zjevně nevěděl, proto pokračoval v řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele, aniž by podle § 107 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. pravomocně rozhodl, s kým bude v řízení místo zesnulého A. V. pokračováno, a dne 29. 9. 2014 vydal napadený rozsudek.

Městský soud předložil spis k rozhodnutí o kasační stížnosti Nejvyššímu správnímu soudu, který ho však dne 26. 2. 2015 vrátil zpět městskému soudu bez věcného vyřízení, a to s odůvodněním, že městský soud dosud nerozhodl o procesním nástupci původního žalobce, proto ani rozsudek městského soudu ze dne 29. 9. 2014 nemohl být řádně doručen všem účastníkům řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele (v důsledku úmrtí původního žalobce zanikla také plná moc, kterou udělil advokátovi JUDr. Lubomíru

Müllerovi) a tudíž není dosud v právní moci. Nejvyšší správní soud proto městskému soudu uložil, aby rozhodl o procesním nástupci zesnulého žalobce A. V. v řízení o žalobě proti rozhodnutí stěžovatele. Městský soud tak učinil usnesením ze dne 10. 2. 2016, č. j. 6 Ad 19/2014 – 70, které dne 16. 2. 2016 nabylo právní moci. Rozsudek městského soudu ze dne 29. 9. 2014 byl procesní nástupkyni původního žalobce M. V. doručen dne 17. 3. 2016.

Z výše uvedeného vyplývá, že řízení před městským soudem bylo zmatečné. V době vydání napadeného rozsudku totiž chyběly podmínky řízení, neboť městský soud rozhodl o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu vůči původnímu žalobci, který již v té době neměl způsobilost být účastníkem řízení. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo než napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém městský soud také přihlédne ke všem skutečnostem, které v průběhu řízení nastaly a které mohou být pro další řízení relevantní.

Městský soud je vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí městský soud taktéž rozhodne o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu